

Fessæ Regnum.

Regio & unde
dicta.
Situs.

Soli fertilitas.

Animalium va-
ritas.

FESSANUM vel Fessæ Regnum sequitur, quod *Ampelusia* olim a vitium copia nonnullis dictum: *Fessanum* nunc ab urbe ejusdem nominis. Hoc Regnum ditissimum & potentissimum, ab Occasu habet Mare Atlanticum, a Septentrione Fretū, Herculeum, ab Ortū Mulviam flumen, ab Austro Regnum Marocci. Est autem hic alibi optima Acris temperies, alibi aliquanto asperior. Ac regio ipsa etsi nonnullis in locis prorsus aspera est, frigidissimis Montibus plena, ac in ea aliquot sint solitudines ac deserta: ipsa tamen universe considerata, quamvis altera sui parte magis, altera minus, felicissima & fertilissima est. Ager enim tam Frugibus atque Fructibus abundat, ut nulli cedere videatur: passim Vites, Oleæ optime proveniunt. Ficuum & Amygdalarum magnam habet copiam, magnam etiam Gossypii affluentia. Reperitur hic etiam Planta quædam, *Mans* dicta, fructum ferens valde dulcem ac esui gratissimum, magnitudinis Mali Citrei. Mahumetici Rabini hunc esse Fructum ajunt, qui Parentibus nostris Adamo & Evæ interdictus fuit, cujusque foliis pudenda texerunt: folia enim habet longa & lata: harum hic magna copia. Abundat Armentis, Pecoribus, Equis, Camelis, Capreolorum atque Leporum magna copia. Fessæ Regiones sunt septem *Temesna*, *Territorium Fessæ*, *Algara*, *Elhabata*, *Errisa*, *Garetum*, & *Elchaufum*, sive *Chauz*. *Temesna* regio incipit a flu. *Omirabih* versus Occidentem, & protenditur ad Ortum versus *Buragragum* fluvium: a Meridie terminatur Monte Atlante, & a Septentrione Oceano. Fuit semper hæc Regio totius Africæ Caput, in qua olim nume rabantur Opida plus minus xL: Castella vero ccc. Sed ob bella quæ ibi magnopere sævierunt, Civitates omnes & Opida deleta sunt, totaque Provincia vastata. Sed tandem denuo reviviscere cœpit postremis hisce temporibus, atque Opida prope cc continet. Inter ea *Rabato* Civitas magna ad littus Oceani condita. Hæc Muris & structura Marocco persimilis, sed magnitudine ambitus valde dissimilis. Sunt & *Thagia*, *Salla*, & alia. Fessæ Territorium a fluvio *Buragrago*, versus Ortum protenditur usque ad fluvium *Inavem*, a Septentrione fluvio *Suba*, a Meridie Atlantis radicibus clauditur. Ager tam Frugibus, Fructibus atque Armentis abundat, ut optimis comparari possit. Vbiq; Vites, Olea & fruges optime proveniunt. Numerantur nonnulla Opida in agro Fessano: sed ipsa urbs Fessæ primaria. Hanc putat Niger *Tamusigam* Ptolemæi, sed errat: ac potius *Volobutum* esse ejusdem Ptolemæi cum Peucero & aliis credo. Sita est in Regni hujus medietate. Conditam ferunt circa annum Domini septingentesimum octuagesimum sextum. Hanc Metropolim totius Mauritanicæ dicunt: & vulgo, teste Marmolio, Aulam totius Occidentis cognominant. Nomen habere ab auro, sunt qui opinentur: quod cum prima ejus fundamenta jacerentur, eo loco inventus fuerit Auri cumulus, quod Arabibus *Fes* appellatur. Alii Fluvium *Fez* qui mediâ interluit, urbi nomen dedisse autumant. Hic in urbem collapsus in infinitas fere partes, per quosdam aquæductus sese spargit, ac per singulas fere domos, per Tempia per Collegia, per Hospitia & Xenodochia sese diffundit. Deinde per foricas percurrrens, totius Civitatis sordes secum trahit, atque foras in fluvium inducit. Atque hæc dicitur